

Bilješka. - U gornjoj presudi članovi vijeća nisu zauzeli jedinstveno gledište o pitanju da li je policom, koja sadrži klauzulu "izgubljeno ili ne", i koja određuje da osiguranje počinje "u luci i od luke ukrcaja", osigurana roba i od štete nastale prije nego li je roba došla u luku ukrcaja, ili se u takvom slučaju treba držati izričite odredbe o početku toka osiguranja, pa smatrati neosiguranom svaku štetu koja se prije toga dogodila. Prilikom sklapanja ugovora o osiguranju treba imati na umu da te pitanje nije riješeno, pa će stranke morati jasnim ugovornim odredbama utvrditi ono što žele.

K.S.

ENGLJSKI TRGOVAČKI SUD /Queen's Bench Division/

Presuda od 13.III 1961.

Gilbert J. McCaul & CO., Ltd c/a J.R.

Moodie & CO., Ltd.

Kupoprodaja CIF - Prodavalac koji se obveže kupcu na naknadu posebnih troškova iskrcaja nije dužan naknaditi prekostojnice, koje nastanu za vrijeme čekanja broda na sidrištu pred lukom

Prodavalac J.R. Moodie prodao je kupcu Gilbert J. McCaul 9000 t. zobi iz Australije c.i.f. engleska luka. Kupoprodajni ugovor /Londonski ugovor o kupoprodaji žitarica Forma No 14/ sadržavao je među ostalim i klauzulu prema kojoj se iskrcaj broda vrši prema lučkim običajima, a prodavalac odgovara kupcu za sve naročite troškove koji nastaju prilikom iskrcaja. Ugovorena roba ukrcana je na brod N.D. Teretnica je sadržavala klauzulu prema kojoj stojnice počinju teći neposredno nakon prispjeća broda, a računaju se po tekućim danima. Naknada za prekostojnice iznosi 250 funti dnevno, koje se odmah plaćaju. Jedan dio tereta brod je iskrcao u luku Liverpool. U toj luci brod je imao pet dana prekostojnica, za koje je iznos prodavalac kupcu naknadio. Nakon toga je kupac brod s ostatkom tereta uputio u luku Leith. Radi zakrčenosti luke brod je bio na sidrištu od 5-25.III 1959.godine. Kupac je brodaru platio 5,120 funti za čekanje, i traži od prodavaoca da mu - na temelju klauzule kupoprodajnog ugovora - tu svotu naknadi. Naknadu za prekostojnice, koje su nastale za vrijeme iskrcaja broda, a nakon njegovog pristajanja uz obalu, prodavalac je kupcu nadoknadio. Budući da prodavalac to nije htio učiniti, stranke su povjerile rješavanje spora arbitraži. Arbitraža se nije mogla složiti te je slučaj predan nadarbitru. Apelacija arbitraže zamolila je engleski trgovački sud, da odgovori na pravno pitanje iz ovog spora.

Sud je stao na stajalište da "iskrcanj" znači vrijeme u kojem se brod smatra prispjelim i kada je stvarno spreman za iskrcanj. U ovom slučaju brod se za vrijeme čekanja nalazio u sidren, doduše, unutar upravnih i fiskalnih granica luke, ali ne i unutar njenih trgovačkih granica. Prema tome se na ovaj slučaj ne može primijeniti klauzula iz kupoprodajnog ugovora na temelju koje se prodavalac obvezao kupcu naknaditi naročite troškove iskrcanja. Zato kupac nema prava na naknadu isplaćenog iznosa od prodavaoca.

/LLLR 1961, str.308-318/

V.F.

Bilješka. - U gornjem slučaju je, po našem mišljenju, važna okolnost da je kupac brod, nakon što je upao u prekostojnice, uputio u drugu luku, i tako riskirao čekanje zbog zakrčenosti luke. Potpuno je opravdano da vrijeme čekanja pred lukom pada na teret kupca, koji je svojim samovoljnim činom povećao troškove iskrcanja. Međutim nije potpuno jasno kakvo bi stajalište sud zauzeo da je brod čekao i upao u prekostojnice na sidrištu, za vrijeme čekanja u prvoj luci. Cini nam se da bi te troškove morao prodavalac nadoknaditi, jer je uobičajeno da stranke u prijevoznim ugovorima ugovaraju da se čekanje na sidrištu računa u stojnice, pa su kod ugovaranja odnosne klauzule u ugovoru i ovu okolnost morale imati u vidu.

Budući da je prodavalac kupcu nadoknadio pet dana prekostojnica u koje je brod upao u luci Liverpool, a kako su stojnice u toj luci počete računati odmah nakon prispjeća broda u luku, proizlazi da se prodavalac smatrao obvezanim naknaditi i ono vrijeme koje je brod izgubio čekanjem u prvoj luci.

V.F.

~~ENGLJSKI TRGOVAČKI SUD~~ /Queen's Bench Division/

Presuda od 23. I 1961.

James Laing Son and Co. /M/C./, Ltd.

c/a Eastcheap Dried Fruit Company

FOB kupoprodaja - Arbitraža - Nadležnost arbitara da utvrđuju visinu penala i štetu - Prekoračenje nadležnosti arbitara

Između stranaka bio je sklopljen kupoprodajni ugovor za 20 tona gume /gumi arabic/ FOB Port Sudan. Taj ugovor, sporazumom stranaka, uključio je odredbe i uvjete iz obrasca ugovora General Produce Brokers' Association Conditions iz Londona.